

Pooral'η Aldíŋá

Fur Folk Stories

First Edition

Sudan Workshop Programme

Assó

In dombore'η jáa-lé kǎ **SWP** kwa-sís assó assó kámiη aísa in dombore'η jáa-lé kányíηíe. Na dog-si Poor'íη Belé'η Daara'η Ájínákwa-sí bora pottá kámiη əl in táárí káwe. Na dog-si dáíη bára Dǎjákajak Kεmêndε Birâm-sí assó kámiη aísa in dombore'η jalunə'η jáa-lé nyííηí. Na dog-si dáíη bára Habíṭb Ismail-sí assó kámiη aísa dombore'η rím'íη jáa-lé na jalunə'η jaa-lé nyííηí na dog-si Bariwǎriη Tóódεó-sí assó kámiη asá mǎεr jáwí nás jááηo ná ser saí.

Na kí bora-ii.

© 2018, Fur Language Development Committee & SWP

First Edition April 2018

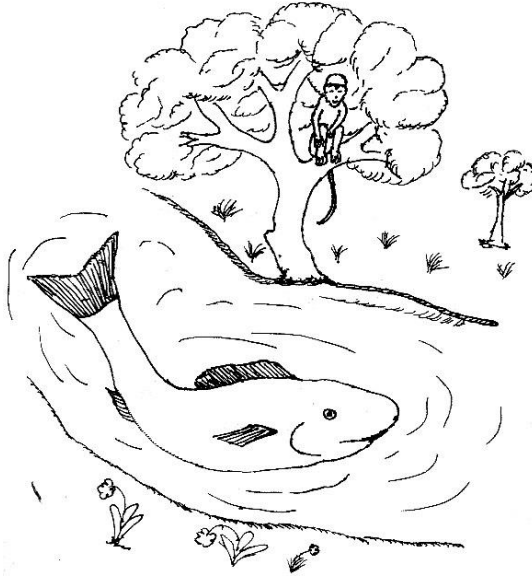
Trial Edition 2007

Publisher: Sudan Workshop Program

Belé'η Kormi

Koró na Púún	5
Tooro kí Murrá	7
Tooro'η aldí kí Taw.....	10
Gæud'íη Dorá	13
Majir kí Dééη Solôja	16
Kuu'η Siid na Arí Juta'η	20
Ásaηa na Alateηa.....	22
Wáηa Saabe na Diiróη	25
Biís na Gæmál'íη Aldí	29
Zainezaine'η Aldí	31
Kaalu'η Aldí	33
Mooge'η Aldí.....	36

Koró na Púún

Tóóríg âlbá koró kénéá, nêh bæro appâ díginj írí bæújél. Ila bæro namá baw appa'j tæúm kénéá. Ídé ila baw-lé namá nêh púún appâ díg kee. Yé ila púún namá nêh úndæl nêh ila bæro'j karíj bæújél nás koró'j aldíjha kelaam. Koró namás kééh aldíjá pii na púún nás kêlaam. Ídé púún kí koró namá jaaruja kîjî.

Asidíg púún namás koró-sí in kwă, “Naa jî ná dúinj jaaru jeja ká âl wêel álánj kíjî dáinj tónj koo nás dáinj tonj na káinj dogólá na dáinj ábakuri-sí jîwí. Na dog dáinj orréj kwa nyét kðeli álánj kíéh surma suúr baráj.” Ídé bain koró namás bain púún-si in kwă, “Na ká d'éj tónj taga ay nêh oo nás ýmaŋa'j jâm ás alumba.” Púún namás koró-sí in kwă,

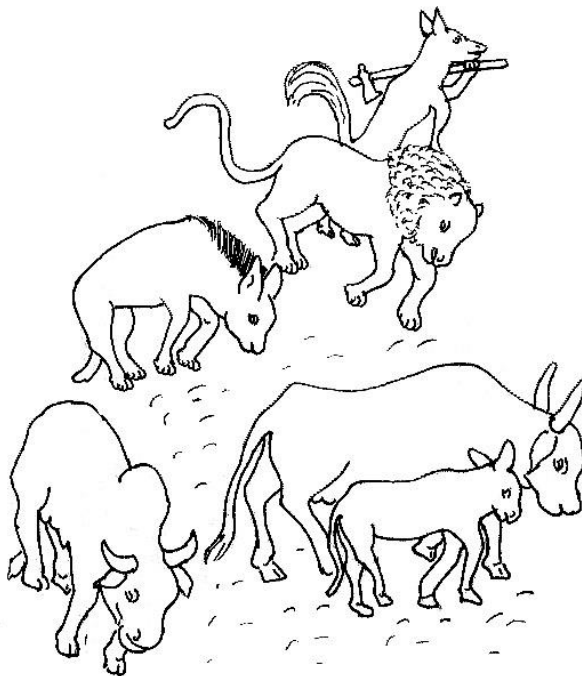
“Lóo kɔlɪ alê jawba. Ká jɪ-sí álán gî dúíng bɛ́ú aa namás ɪmaŋa'ŋ kâm ná koo.” Ídé koró namás púún-sí bɛ́ú ooŋo ná keéŋé.

Ǽlbás dakki káwe álán kaagol, púún bás koró-sí in kwă, “Jí Koró, ká jɪi beléŋ see ála áis waaba. Ká jɪi áisa pié áa. Beléŋ see in-ii áísán ká naa waa, ‘Dawât in kwă, âl dáíng ábakuri waján-ii ekkêr ásán á eenba abá koró'ŋ kilmá á amíba.’” Ídé bain koró kí kɔlɪŋ kúŋɪ namá yíé. Koró-sí kɔlɪ namá ðɸɸŋ t̥šo ná púúná'ŋ âbba koró'ŋ kilmá kóel álán amí, nás suur ekkêr een. Ídé koró ná ajálán kwě-ii namá simira taan namás púún-sí in kwă, “Jí púún dúíng jaaru, jɪ-sí y̆e gí sa áisa ka-sí dúíng kilmá kũru írí y̆e, na dog ásán in jalun kɪ koróŋá káíng kilmaŋa-sí lóóŋá-le ása á kanniba. Kɪ káíng kilmaŋa-sí kuruná'ŋ irinŋa-lé kændɪ. Naa áísán jawŋí nás ká dúíng kilmá êl.”

Ídé púún koró'ŋ belé-sí namá see t̥šo. Koró-sí namás piŋí ásán koró dééŋ kilmá éla, Ǽlba bɛro-lé innâŋ kaagɔl, koró namá jómbóttíng baanŋo ná kũru írí jáápa. Púún namás in ðíó kee in ðwó âl kí see wáŋŋɪtɪ namás jáá ná koró-sí jaan. In ðwó nan á bɛɸŋelba, namás jáá nás koró-sí tarɪ pii, “Ǽjɪ koró á jɸɸŋelbáa, ðɸŋ kilmá ás jɸmmóŋbáa álán koo.” Ídé koró âl kũru írí kee, namás jáá ná púún-sí kí bɛronŋa'ŋ kwă teer, nás in beléŋ, “Ká á ɸɸŋelba? Jí in sá ðíó jan kɪ koróŋá âl in kalun ná bí púúná.”

Egél, idé koró kí déén r+iη ila namás déén suur-sí ráájá. Jí d+ó abá riá jaη na simiraja jaldi d'f+iη suur-sí útóná j+tt+iηa-lé bá síη jopó. Egél idé púún na koró ál jaaruηa túllên ka+iη namás kergel kai+i.

Tooro kí M+urú

Tooríg bá Tooro kí M+urú ka+iη namás ú na nuuη ka+iη, namá jaaruηa nii ka+iη ná déén t+ηf á keba. Namás Tooro ú kee, na M+urús nuuη kee. Âlbás soga d'iηa ka+iη+i, Tooro'η ú namá kiri. Yé M+urú álba jag'la ná ú kiri bá

nyãŋa nás nuŋí bawa nás dééŋ nuuŋ'íŋ tãbúŋ eré jáá. Tooro ãbá éla ná búló ná dééŋ nuŋí'ŋ kwě ás keba namá dééŋ jaaru-sí ïŋo namás in kwã, “Jí jaaru kii-ii nás dúíŋ nuŋí dééŋ íya'ŋ tabúŋ bawa?” Mũurú, namá in jáwí, “Ká ása á aluŋba, yé dǫŋ ū kiri lá?” Tooro namás in kwã, “Ee.” Tooro ãlbá jǫgǫla ná Mũurú á kóelba ásáŋ dééŋ nuŋí'ŋ lóó páálí namás jáwla nás kuu'ŋ dǫ kóel. Séddíŋ, Tooro namá keera ná arka pii ná arka pii ná in beléŋ, “In dúíŋ nuŋí nás kirél.” Ídé Mũurú namá in kwã, “Ila dǫŋ nuŋí ása á-iiba. Á jalluŋbáa ná dúíŋ nuuŋ'íŋ tãbúŋ kiirél. Ila dúíŋ nuuŋ-ii ná kiri.” Tooro-sí ila ðð namás suŋá píŋje eŋa. Namá in kwã, “In ná dúíŋ ū-ii ná kir gol jí kãl kewa jǫgǫl.” Mũurú namás in kwã, “Pǫédũoŋo jaŋ. Jí abá jǫel ásáŋ in bele-sí kũnsũ, bás kwa kerŋa-sí tǫŋf jáa ná kélal.”

Tooro namá in jáwí, “Âl jammáil-ii. Jundí nás tǫŋf áa ná jǫgǫl jí píédũoŋo á jaŋbáa.” Namás kwã elleŋa dakkiŋa-lé adden káwe.

Sog keer-lé kwã namá nyét kaagũl ná jánsa kúúŋũl. Bá Bôrn̄yo ná á élaba.

Tooro namás kwa-sí dééŋ belé paǫlǫf namá in kwã, “Bǫ sũurũ'ŋ kwa nyét dúíŋ belé in-si kelbãm. Dúíŋ ū kiri na bǫ dog baǫǫla. Namá maraŋ dúíŋ bara Mũurú in beléŋ âl dééŋ nuuŋ-ii ná kiri, ǫf bát ila belé see lá-ii?” Liŋ kwa appáŋa, namá Mũurú-sí in kíŋŋol, “Jí bain Mũurú, Tooro beléŋ see lá-ii?” Mũurú namá in jáwí, “Tooro âl píédũoŋo-

ii. Kǎnǎf arra dúíj nuuŋ kǎja ná kiri.” Kwa nyét namás kawle álán beléj see koe namás maraŋ Mǎurú kǎjǎf pukkǎja rájǎél namás in beléj, “ǎf bwa ássâ namá arra kǎgǎl kaa níj eeŋ.” Kwa nyét-sí namá kǎli tǎo, namá kotoiŋol álán ǎu tog dog káwal.

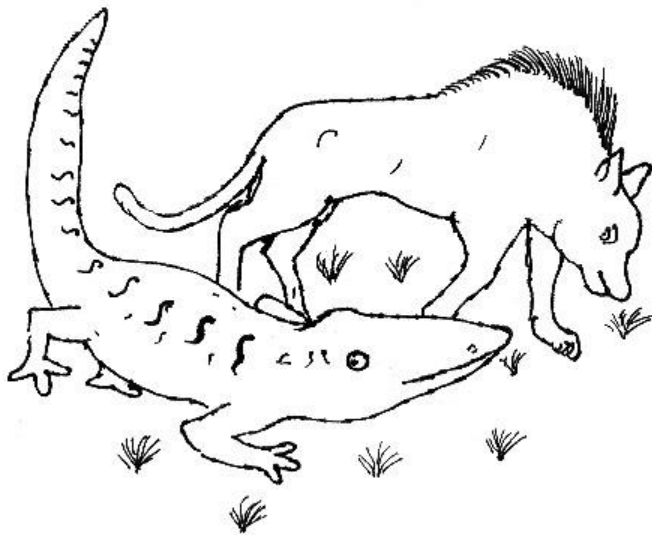
Ídé Mǎurú, namá Bôrnyo-sí jǎgǎla ná kí kajala jǎlŋ, yé Bôrnyo namás bǎwi'ŋ kwě kǎja ná dééj katáb bǎwiŋǎ namás in kwǎ, “Bain Bôrnyo aape lá jaŋ? Na kaa yé ná in kí kajala jǎlŋ.

Mǎurú namás in kwǎ, ǎf âl jêl ná jaagó ná in ǎu-sí kǎgǎl.” Bôrnyo namá in jáwí, “Ká bát aape aŋ, maraŋ ká dǎfel-lé taga álán á éiba álán ila ǎu kǎgǎl, ǎdǎfǎj ná suŋá kajalân aŋ.” Mǎurú namás in kwǎ, “Jí kaa jaw?” Bôrnyo namá in kwǎ, “ǎl dúíj báa kǎfŋŋ kiri, namá anni ásáŋ dǎy'íŋ soor éla ná kǎye.” Mǎurú namá in kwǎ, “Dǎó dee ay

kirel?” Bôrnyo namá in kwă, “Yaaj âl tullé-ii abá dæó dee á kirelba, jf dffj nuuj ay níj kiri?” Mæurú-sí namás Bôrnyo'η jarri sujá pirje eja namás nují bawa nás jáwí.

Kila kwa nyét âl íllâ káfj namás ila beléj jænsæ sujá tullé eja namá kfej toja kawjé ná in beléj kirsija.

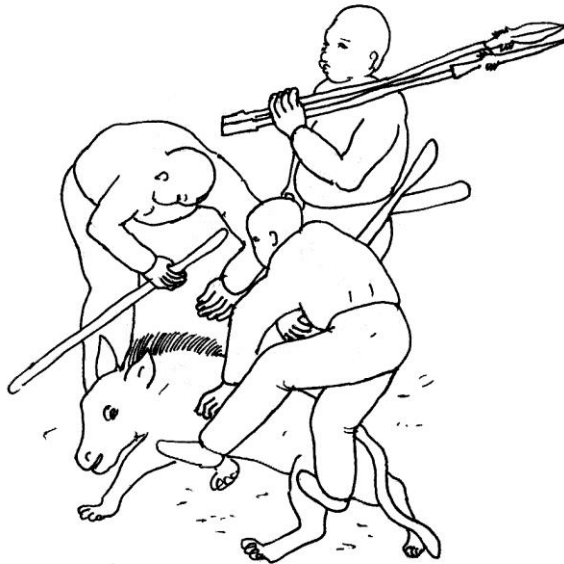
Tooro'η aldí kí Taw

Tóóríg Tooroη kí Taw bá jutá keéjé, ásán jællúhá kámmía.

Litélla âlbá keéjé, Tooro namás Taw-sí in kwă, “Abá kfo nás jællúhá kámi, jf keéj kawga-sí bá kaáruja-lé jaa.” Taw gal namás Tooro-sí in kwă, “Tooro, abá kfo íllâ ná kwa kæmmóη, náis in aájé yé in arí kaa-ii, jf bá dakki joo. Na

abáis in aájé, yé in gr̄i Tooro lá-ii, bá k̄r̄ŋa jelló.” Namá keéjé.

Ālbá keéjé, ná kwa k̄mmé, nás in aájé, yé gr̄i in kaa-ii Tooro bá dakki nyāŋa, dáb! Namá kéyé ná k̄r̄ḡɛl. Namá katabe ná raal k̄ȳúɛl. Namá dogólá k̄r̄ŋi nás in aájé âl béla nás in Tooro-sí kí Murtá r̄ȳ boo. Na abá b̄fo âlba Tooro-sí kurul'íŋ d̄iŋ-le b̄r̄ḡo na M̄rta-sí bartá'ŋ d̄iŋ-le b̄r̄ḡo. Dogólá ālbá keéjé, namás ȳe, ná Tooro-sí bartá'ŋ d̄iŋ-lé k̄r̄ḡɛl na M̄rtá-sí kurul'íŋ-le.

Tooro barta'ŋ d̄iŋ-sí namá dúso ná s̄k̄k̄ia. Lia namá nyāŋa ná taw-sí b̄l̄o nás kééŋ j̄ɛll̄úŋá aam. Tooro namás Taw-sí in kwă, “Taw ettô ká áílán âm, náis ka-sí pié jáa, náí kwa kéyé náí katabe namaŋ ḡi raal k̄ȳɛll.” Taw namás in kwă, “Ássâ áíla á j̄amba main, ðd̄iŋ ná ká saa suŋá booró.

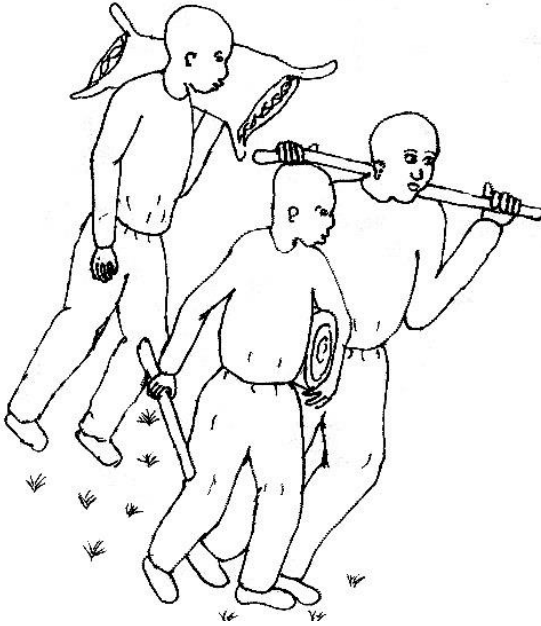
Aíla kurul'ínj írí ádden jáa náis kurul'ínj dawgánj éla náí déénj írí jâm. Álánj dúínj day dũu á búnynyâba.” Tooro namá Taw-sí kurul'ínj írí ádden piá, marranj namá dawi tšo. Taw namás in kwă, “Tooro kăl jí ittínj nyokké jǎi, áísánj éla ná gi waar jâm.” Tooro namá nyokké tšo, Taw namá dóŋa kuro ná sǎkkia ná írí nyǎŋa.

Tooro namá in kwă, “Ottô ká álánj á ooba, abá jí á jǎpɛŋoba, álánj gi âm.” Taw namás lóó hõo tiina, “Eé, eé!” Tooro namás in kwă, “Yé Taw kié ?” Taw namás in kwă, “Kwa dǎŋa gé ná in kámiŋa âl Tooro díg kɛe nás raal pukkâ kee.” Tooro namás in kwă, “Na jí ay-si jwa?” Taw namás in kwă, “Ká ása in waa âl indig-ii.” Tooro namá sǎkkia. Taw namás in kwă, “Hǎi Tooro kilmá ogor-lé.” Tooro namá kilmá ogor-lé jǎbǎf namá way.

Jíŋŋona

1. Toorŋj kí taw ǎl jutá jǎllǎŋj jâm'ínj keénjé Taw Tooro-sí ay-si kwă?
2. Na Taw Tooro-sí ay jáwí?
3. Kwa ǎl Tooro-sí kéyé kaas káwe?
4. Tooro ǎl dǎŋj dúso ná píŋj Taw-sí ay-sí kwă?
5. Na Taw ay piá?

Gũd'ín Dorá

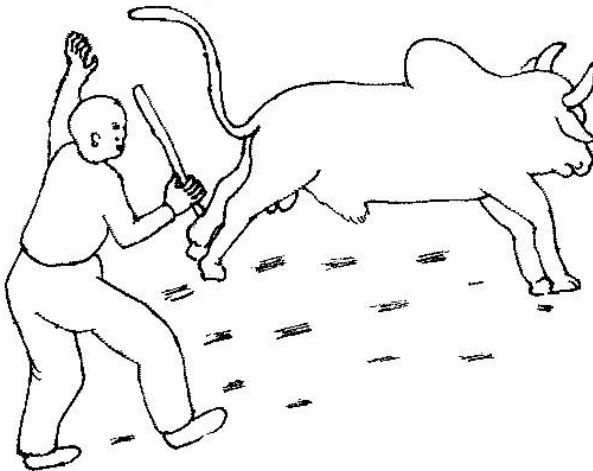

Asi díg bás Bainiᅇ-si kawle álán soóm k̄ial, namás báa-sí in waa, “Ká álán kí bainiᅇ koo.” Namáis in kwă, j̄f âl ăw ná řhél joo. Namá omola namanᅇ gí k̄uᅇř pukká řᅇř. Íya namás báa in kwă, “Kăł jundí ná kí kéeᅇj bârᅇᅇᅇ jee.” Namáis in kwă, “J̄f jundí ná řhél joo.” Bain namás in kwă, “Jundí ná koo.” Nnamáis in kwă naa âl d̄řᅇj mulpa na k̄řᅇj řᅇřᅇᅇᅇ jálo.

Âlbá dáíᅇ soog paago, Íya namáis káíᅇ soora ayyo na dáíᅇ buús na tugûr namáis káíᅇ leela k̄ᅇrgoᅇᅇ kaá, namái awsa jíjí, “K̄ᅇsk̄ᅇs marmâr nyurma dagîg p̄ğᅇř'ᅇ porre.” Báa namás in kwă abá p̄ğᅇř á jeᅇᅇaba álán j̄ářᅇᅇaba. Namás

káíη leela kóóηó namás in waa, “B̄w-si kí aappe ná koo ná k̄íηa. “Namá saa sunηá k̄íηi. Namás bain-sí in waa, dakki ás káabáa álán kaagó?” Bain namás laá! Namáis in kwă, “Áis waa báa á álán á jêlba. Namá t̄b̄'η p̄ttiη jáa, naa âlbá kilmá p̄ttó jáa ná jaagó.” Namá k̄lon namá k̄lon namanη kaago.

Namás ḡud kuηa namá kaw namá kaw namanη lóó weél ela. Namás káíη ótáná agíηíe. Namá ittíη lóó bayyá eηa. Doodoηa nηη gí ammie, kíná nηη ḡi t̄ie. Namás bain-sí in waa, “Ká álán éllé awηí.” Baiη bái in jawí, “Álán á jáwηíba.” Namás ila weél-sí kándó na ayéná ḡw írí kerηa, iis'íη írí, namáis in kwă ása ná koo b̄r̄ú bawla. Asabá kawla ná kawηítíeηi namá k̄fo ná juta t̄ie díbé keyá. Namá k̄íηi, namá k̄mmo nás káíη leela-sí nás ̄mel t̄fo, namás kuu kwă'η elle koomé.

Elle jutá díó nás m̄ur̄j́á kee, naŋ-si tooroŋa kee, bain namaís in kwă álán ellé'ŋ soor koóŋ námá saare koo. Namás dáŋ utú k̄o ná dééŋ ǰri k̄r̄f ná kuŋo.

Ǽbá lóo luul'íŋ túlé eŋa, namá ǰri díŋ éla náis suúr mulpa aam. Namás bain-sí in waa, taran̄ ka-sí áila aame, walá ̄ á beléŋba. Ǽbáis mulpa suúr amí. Asi keer dog namás jáá náí leemel naŋ-si dog in waa bain taran̄ ka-sí áila aame. Namaís in kwă, “Ǽ́ jundí ná saare illa karâb'íŋ pertel kabúŋ. Ǽlba selema d̄i kóóŋó, namá kómóla, Úmbág! Úmbág! Úmbág! Bain namá kééŋ kola t̄ŋo, namás jáwla Daj Háá! Daj Háá! Daj Háá!

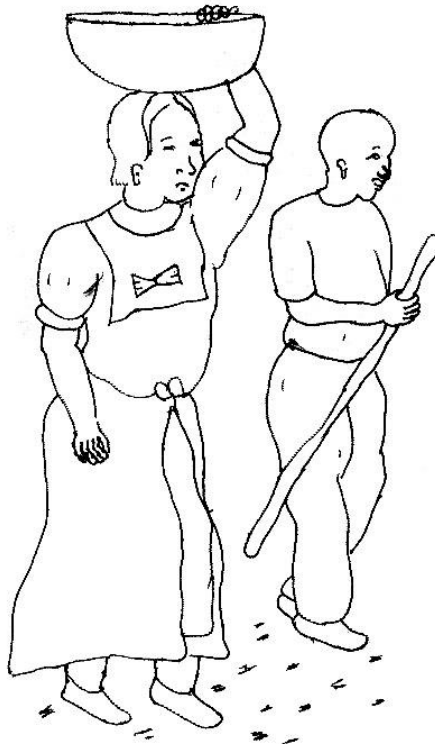
Saaréŋ namá káíŋ leela k̄lo ná dorá keyá na kanni, albás dakki káa álán éllé kaagó, majira'ŋ bain namaís in-kwă, “Amán tón kaago d̄ó-sí luul'íŋ aldí ása á báaba.” Kééŋ k̄inna namá in ǰáŋɪl, Yaan̄. Ǽlba k̄aǰɪl, ná kwa dóŋá kaní na ̄mel kawí. Majir'íŋ kwě díŋ albá kí kééŋ bâran̄ oró keéŋé álán ǰr̄ káwal, kééŋ jaarun̄a namá in k̄f̄ɪɪl, “Soom ay lónŋ?” Dogólá-sí namás d̄f̄eŋ bain'íŋ aldís lónóle namás kwa-sí kwă. Lia kwa namás nyét k̄mmé âl d̄f̄eŋ bain kaalu-ii.

Kin j̄f̄ŋŋa-sí jawí

1. Yé kaa kéŋa ná d̄líŋ kwě- sí leemo?
2. Majira'ŋ bain kaán̄ in kwă âl jundí ná saare dééŋ pertel kabúŋ?

3. Kaa tááríǵá kǵíj ná majir'íj kwě ǵuud'íj bǵlój?
4. Kii kénǵa ǵl majir'íj kwě-sí awsa jíjǵí?

Majir kí Dééj Sollôja

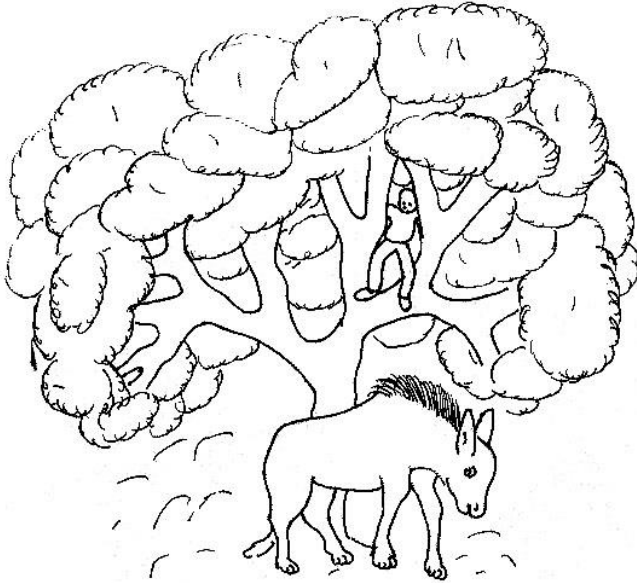

Tóóríǵ ǵlbá Majir kénǵá ná soóm ǵuud píéjǵí. Yé namá nii mooge kénǵa yée. Namás kwě nǵw kee ná dée-lé dúi. Abás kwa nǵj kayé ǵlǵj kámmía, namá in beléj, ǵíla dío pis-ii taga ǵlǵj á amba.

Abá lóó arra ena bá ila kwě'η tónj dúi ná kíe nfnó kaame. Arra bi arra namá ila kwě-le dúi. Kérrég bás nfnó pii ná aam.

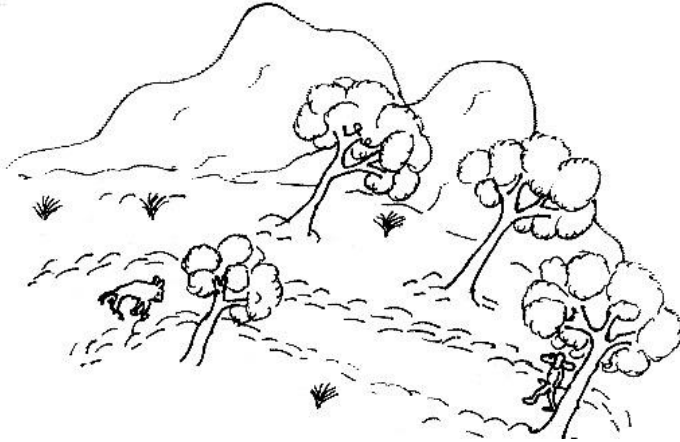
Soog díg namá in kwă, “In kwě nɪw walá táarí á piiba, in nfnó-sí aál-si úndɪl.” Namá in kwă, “Áf attô álán waar oo.” Namá waar nyăŋa ná búló ná dééŋ sollôja tónj á keba. Namá kúɪɪm'ínj kárínj kárí. Jìgìrìg jìgìrìg kwě nɪw namá éla! Nás kééŋ ásaŋa'η kwă bǎw. Namás kééŋ ásaŋa'η kwă dũu jáá. Namás utú pɛo. Namás koro ũtu jáá. Namás kééŋ ásaŋá'η kwă-sí jámmáilij kɪro. Namá kééŋ pftɪŋá-sí lupó. Namá in kwă, “Dúínj majir kaánj waar á úndɪlba.”

Yé majir namá in jawí, “Ká waar éla ná díó aín na dúínj nɪw âl tooro jaŋ-íí?” Na jf naán jéla? Yé majir namás in kwă, “Kérrég bâl bás ásaŋá'η kwă kaam?” Yé kwěnɪw, namá in jawí, “Ág ná jf dúínj jaŋ, annij leel'ínj mɛrrên-ii áŋ kâmbáa?” Na yé dúínj nɪw bát ká leel'ínj mɛrrên âm lánj? Dúínj nɪw ká kfgɪ âl addu kaŋ. Majir namá kuro ná nyăŋa.

Íde kqr̄ŋ eré kwěniw namás Tooro ájḡiŋo, namás jáá ná j̄rr̄r̄r̄. Namá j̄rr̄r̄r̄ nam j̄rr̄r̄r̄ namá j̄rr̄r̄r̄! Namaŋ judá keéjé. Kwědee namá kurú'ŋ írí jáára, Tooro namá bá jaan álán búújó. Majir naŋ á k̄elba álán búújó. Tooro namás jáá ná kurú-sí k̄rt̄ álán jápp̄fa, kurú walá á póitiba. Namaŋ-si lóó dakki piá álán subu eeŋ. Tooro namá éllé píjǐ, Majir namá b̄eŋo ná soóm nyǎǎ ná kééŋ ótá bawa nás p̄ányíŋǐ.

Kwěniw namá soóm nyǎǎ, ná majira-sí j̄f̄lel, “D̄f̄eŋ bára aál nyǎǎ?” Majira namás in aáŋé, “Dáíŋ bára d̄f̄eŋ éllé nyǎǎ.” Yé dog namá majiriŋa'ŋ éllé nyǎǎ álán kóíŋǐ. Namá kwa-sí j̄f̄lel wasá á bálftiba. Namá n̄ŋ kee ná batora luu, wasá bálftiba.

Soog díg namá bótór búló na kee ná paal. Namá nyǎŋa nás bɛɛs'ínj díó suur jɛɛla. Majir namá éla nás betel namá tɔ́búŋ tíggiŋ keera, namás in kwǎ, “Âm gí lánj, wala joo gí síj.” Majir namás in kwǎ, “Áíla á jâmba kí ð'ínj áísánj oo namá éllé kawŋjé.”

Jíŋŋona

1. Dɛó tooro taga jɔ́ŋjɛl sá?
2. Kwěŋw majir-sí ay-si kwǎ, ǎl majir tšó âl yé Tooro-ii?
3. Kii-ii ná Majir-sí júrro?
4. Majir-sí núúm la júrro wala tooro?
5. Kíí nás ásaŋa'ŋ kwǎ éla?
6. Kii-yé nás majir-sí tɔ́búŋ tíggiŋ kera?

Kuu'η Siid na Ari Juta'η

Âlbá kwa kq̄η namás q̄ri kq̄η ná kwa-sí aam, namá kotóíná álán jutá k̄ia. Elle'η kwa namá aara jaabila-lé k̄řsa. Ilâín ná ammín jutá keéné ila q̄ri bá aam.

Tóóríg namá d̄wó díg d̄f̄eη éllé búló namá ÷ηo, “B̄f̄ kaán̄-ii d̄f̄eη éllé nás dááráná ás baiηba? Yeeη namás in aáηé, âl q̄ri díg kee abá jutá k̄fo álán aara k̄řso náí aam. Ila d̄wó namás in kwă, “Álán oo ná q̄ḡf̄l in q̄ri-sí.” Namá nyăηa, namá búlón namás in kwă, “J̄f̄ ay lón ná kwa-sí jaam?” Ila q̄ri namás in kwă, “Naa j̄f̄ dúí-le sá belé jaiη?” Ila d̄wó namás ee kwă.

Ila d̄wó namá tón̄ p̄ín̄í namá nyăηa ná kóór bawa, namás wq̄iηo ná ila q̄ri-lé p̄ín̄í ná búlón̄. Namás in kwă, “Éla

áílánj kwa'η jâm-lé asi.” Ila ɣri, namás in kwă, “Jɩlon-si ná ká kúíη ótáná dorol áa náis oomé.”

Ila dɛó namá nyăŋa ná dɛó búlónj nás áŋgírá saabe'η dɔlɛ kee nás kééη kuu koro jíŋítí, namás in kwă, “Ari kee ná dúí-le deeríη úndɛl.” Namáis in kwă ásáŋ ɩlonj náis bóóyé. Kuu'η sɩt, namás in kwă, “Jí ila dɛó'η deer taga áŋ jééroba.” Namás in kwă âl íne jêl. Abá êl namás kërne-lé miliiny piá. Yé namá oonjo nás kééη kuu koro jíŋítí.

Ila ɣri namás tána namá búlónj, ălbá paago namá ɩŋo, “Dɛó díŋ kéŋá búlónj gí la?” Kuu'η sɩt namás in kwă, “Búlónj gi na áí búlónjba.”

Íde ila ɣri-sí namás kanna eŋa namás deer kayé. Kuu'η sɩt namá main ila ɣri-sí bawa ná írí ímíŋi, namá póyyâ ná dóŋá duíŋá. Naa ila karâb namá taaru boot uyo nás dééŋ dóŋá rigo. Kuu'η sɩt, namá ila ɣri-sí írí ímíŋi namá póyyâ, ná taar duíŋá. Namá sɛɛɛ boot uyo nás dééŋ taar rigo. Kuu'η sɩt naŋ dog írí ímíŋi, wala á wáŋŋaba. Ila dɛó-sí namá kí soga ɔw kɔŋɛl walá á wáŋŋaba.

Kuu'η sɩt namá ila dɛó-sí kërne-lé rááŋa nás in kwă, âl tónj joo. Ila dɛó, namás assô kwă namá dééŋ tónj nyăŋa.

Ásaŋa na Alaateŋa

Tóóríg bá alateŋa ɔw káŋ, ná tog-sí in kɔrɔa Sawít, na díg-sí Rette. Rette namás kí Sawít kergel kiŋi. Yé Sawít, namá éllé wáár nyãŋa. Namá búlón ná Rette éllé á keba. Namá in kwă, “Íi! Na ká attô aál níŋ ɔrɔ́.”

Yé Sawít namá kelaam ná dééŋ bára risíŋ namás in kwă, “Âl íné aŋ, ká karra ála á aŋba.” Rette namás in iŋo, “Jí kɔrɔŋ aál jɔrɔ́?” Sawít namás in kwă, “Âl baɔú dió ɔrɔ́.” Yé Rette namás in kwă, “Attô áŋ kawŋíbaa?” Yé Sawít namás in kwă, “Egél, na lóó keer aál kee.” Namá suur tabúŋ kiŋíe ná keéŋé ná kaagɔl.

Yé Rette namá wáár ðirbó'ŋ írí nyãŋa, namá Sawít-sí dóŋá tšo ná dog írí jáápa. Namá kwa ɔw dog lóó tog-lé kúɔl ná kɛŋ soora kaame. Yé Sawít namá sooraŋ ila amí asá ãl kí pɔpɔl'íŋ dóŋá kúre. Namá ɛrɛ taan, ná in kwă, “Bí kwa ká attô aál níŋ ɔrɔ́ attô ná siir ámi.” Rette namás in kwă, “Siir á-iiba âl pɔpɔl-ii, dôŋga'ŋ táŋgál joo ná koro jaba.”

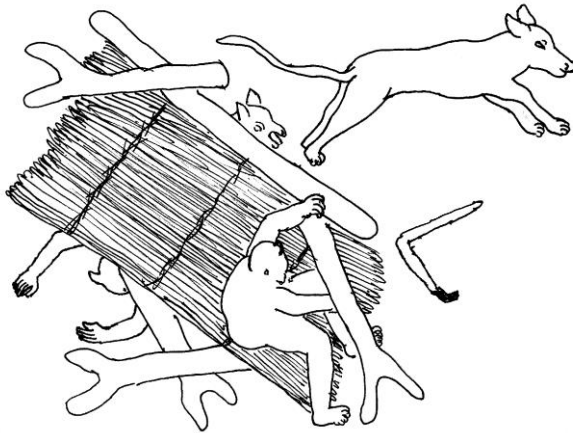
Álba yeen kɔŋ ná ɛrɛ kalde, elle'ŋ ásaŋa namá nyét ídé jaɔlɔlɔŋé. Sawít namá asi keer írí píŋí. Ásaŋa namá ðirbo'ŋ kɔrɔŋ isíŋɔl ná saa soŋá kééríŋá. Sawít namá soora bɔw ná ásaŋa-sí kíe teer. Ásaŋa namá soora-sí ñla namá aame. Rette namás in kwă, “Tullé jetéré ná kɛpɔŋó ná kákkɔa ná jutá koo. Kájílen jáa, waar asá dɔlé káŋ ná á kuroba. Ásaŋa-sí namás dɛŋ daás maan naŋ-sí buda-ii.

Rette namá nǎŋǎ jǎwí namá búlón nás soora agíŋíe. Jalpâg-sí naŋ kǎlǎ wǎǎ. Lóó naŋ-si dakki piá álán leel. Rette namás in kwǎ, “Kuŋó lóó kǎŋ-si nás ásaŋa-sí dáŋŋ lóó yǎa.” Namá kǎŋǎl soga namá bawe ásaŋa namá téldéréŋŋ nyěŋé. Namá déllŋ ásaŋa'ŋ toy saí ná đirbo'ŋ kǎŋŋ kee ná ǎŋǎ nás ǎmel tǎo.

Rette namás láŋŋóla namá úrí suúrŋŋ jǎgǎla namás in đíó kee âl đǎlé-ii. Namás Sawít-sí in kwǎ, “Íǎ!, đǎlé kuro kǎ naa ây níŋ sabba kawŋí.” Sawít asábá pǎŋŋttŋŋ jǎwla kí kǎlǎ'ŋ kǎŋǎ, namá đirbo'ŋ tobá tǎo, âl bǎŋel. Rette namás Sawít-sí in kwǎ, “Jǎ Sawít ila kǎŋ ása-ii náis kǎŋa jaan?” Sawít namás in jǎwí, “Ása á-iiba nuŋ'íŋ kwě-ii.” Rette namás in kwǎ, “Áǎ taar seeg jamíŋi. Ásaŋa-sí dáŋŋ daás maŋ-si.”

Âlbá taar innâη ímîji ása namás Sawít-sí júlpa. Sawít-sí namá kqlî saa soηá ṭho, namaη Ɂrú bayyâ díg taan.

Rette namá dóηá jáwí ná tobá ṭho ná asi keer írí píηí. Rette namá in kwă, “Ásaηa'η in ségán ɁrɁ á-iiba. Bábarás kí ḍfeη ɁɁ kí s̄aη kaw. In beléηá álán gis k̄ηa-sí íné lóó leel.

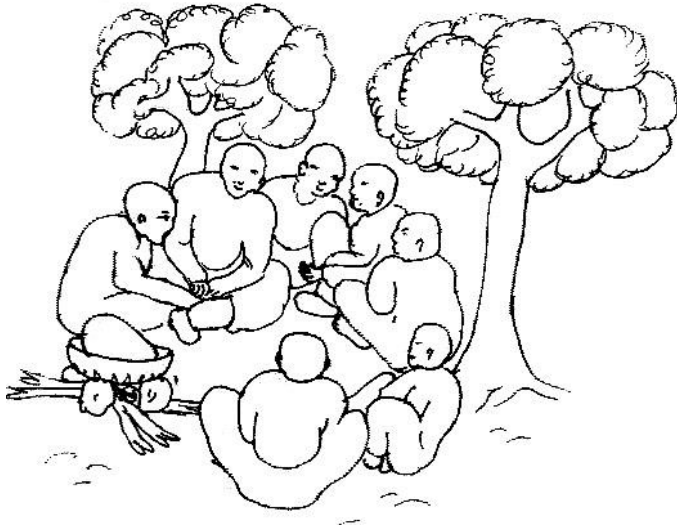
Namá lóó kóíηí namás d̄irbo'η írí garmá búlón ná karába írí búηfe. Namá s̄urúttiη kello âl ásaηa-sí teer, namá garmá-sí írí jágî. Garmá naη-sí tuun kurra kee. Namá suur-sí kíír-le jábî namá kí garmá kéle ná ásaηa'η toy-sí írí káwíe.

Ása naη Ɂrú laddi Rette naη Ɂrú ila-lé soηá laddi. Sawít-sí naη-si ammé ṭho. Yé namás jáá ná Ɂrú hóo laddi nás k̄ari na t̄abɁ á keba. Ásaηa'η toy naη-si kagi á keeba. Namá dééη suur'ín beléη, kí ây níη kúro. Ása na Sawít kí d̄irboη namá s̄Ɂgûm káwíe ná k̄áwyîηî. Lia namás dora

búíóŋ ná kuro. Sawít kí Rette namás kawle ná kḡkkíŋ ná keéŋé.

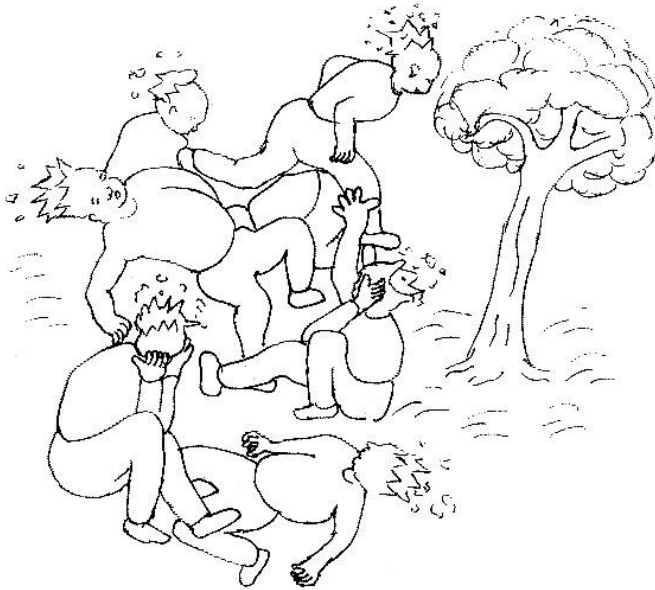
Wúŋa Saabe na Dìrón

Tóóríg àlbá wúŋa Addaŋa Sáabeŋa saabe káfŋ, ná awlán keéŋé. Ídé àlbá awla káwéŋí namás ari díg'ìŋ dìrón ittí díg kammé

Ila dìrón-sí namás kábé namás ūtu kayé. Dìrón ittílla namás nii eŋa ná sammu'ŋ dìrón. Ittí ittí, namás kí kándánnyŋìŋ nŋŋí eŋa. Namás dùu kayé.

Âlbá ittíríg kúul, ila dīrónġ ittí ittí namás dog nii eġa ná jambá. Kila wáŋġa Addaġa Sáabeġa Saabe ila dīrónġ-sí namás kábé nás kí sġigġn túlé karrul, namás kâmmíe.

Kila wáŋġa Addaġa Sáabeġa Saabe'ġ dġó dġg namá in kwă, “Pis ás ámiba-íí?” “Túul!” Dwo dġg-sí namá tġbġ dúllġġa. Dwo keer dog namá in kwă, “Kaa-íí búló-íí?” “Túul.” Ye-sí dog namá tġbġ dúllġġa. Dwo ġis kwanġ namá in kwă, “Kin kwa-sí kaa búlónġ ná tġbġġa innâġ dullġġeli.” “Túul.” Ye-sí dog nanġ tġbġ dúllġġa. Dwo oġġaal kwanġ namá dog in kwă, “Íí! Bain ani-sí dog tġbġ dúllġġa.” Túul,

ye-sí dog, namá tǫbɛ dúllɪŋa. Kila Wúoŋa oŋŋaal namá innâŋ kúsiŋi

Kila wúoŋa iis asá káye ná á kúsiŋiɓa namás tɛrɛŋa káfíméli, ná kǝeliba álán kír síŋol, bará níŋ tǫbɛŋa dúllɪŋal. Namá éllé keéŋé, ǎlbá éllé kǝǝŋel kila Wúoŋa iis síŋ dió díŋ namá, búlón ná leel kee ná dééŋ toŋ'íŋ dáárá aam. Yé dɛó ɛdé naŋ gal lóó kǝli in pii abás leel-sí ár kwǎ álán bá tǫbɛ dúllɪŋ. Abá gal leel-sí innâŋ júndí, leel naŋ níŋ gal oós amí nás agé. Namás jáá ná leel-sí kí koŋa ɛrrɛŋ. Leel naŋ urel álán jee. Dɛó-sí leel namá kilmá poyyá piá. Namá in kwǎ, “Ár.” “Túɛl.” Dɛó-sí namá tǫbɛ dúllɪŋa.

Dɛó keer ǎlbá tón paago namá kééŋ dogólá kíttíríŋíe, ná in kámiŋa, “Âbba éa Âbba éla.” Yé ɛdé dogólá'ŋ báa naŋ lóó kǝli in pii abás kééŋ dogólá-sí ɛɛ kwǎ álán bá tǫbɛ dúllɪŋ. Namás jáá nás dogólá-sí uus uus beléŋ. Dogólá naŋ-si kǝŋá ná âbba éla âbba éla kámiŋa. Dɛó-sí namás kééŋ dogólá'ŋ diŋa ila báás eŋa. Namás kééŋ dogólá-sí in kwǎ, “Kin dogólá kǎl dirrig bôŋ.” “Túɛl!” Dogólán báa-sí namá tǫbɛ dúllɪŋa.

Wúo Adda Sáabe Saabekwan ila asá saí, namá nyǎŋa ná koom. Yé namá ɛdɛŋ koom ása yé díti níŋ saí nás kééŋ bânŋa nyéttin tǫbɛŋa dúllɪŋi ná kúsiŋi. ǎlbá tón dúítíeŋi, namás kí dééŋ yááŋkwě dǝra káítíe ná dééŋ yááŋkwě roó dúíti.

Ídé dééŋ yááŋkwě namás in kwă, “Dííŋ nɛŋ ása kúłum'íŋ tɔbɛ'ŋ kee yáa.” Dééŋ yááŋkwě namá lɔw nás dééŋ dɔó kola kúŋi kee namá dééŋ tǎw dũu jáa. Namás in kwă, “Jí Nílla'ŋ ábba kaa gí búló ná ɛɛ áis jámɛŋba, naŋ-si kola kúŋi jan?” Yé dɔó íné naŋ gal lóó in kɔłi pii, abá ɛto pɔɔłí ná risiŋo álán bá tɔbɛ dúllɛŋ. Dééŋ yááŋkwě naŋ gal bá diŋa ínni ásáŋ bá kwă kaáŋ koom.

Yé dɔó íné naŋ-si ila ɛɛ tɔbúŋ kee áł kwa-sí tɔbɛŋa dúllɛŋeli ná á kɔelba álán risiŋó. Ídé dééŋ yááŋkwě namás in díó kee dééŋ dɔó áł kúddũr á kɔelba álán risiŋó. Dééŋ dɔó-sí namá pula taan. Dɔó-sí ila pula'ŋ dag namás tokké eŋa namás in kwă, “Dííŋ nɛŋ kaas aw nás kí ɔri díŋiŋ Dɛiɔróŋ kámi.” “Túu!” Dɔó-sí namá tɔbɛ dúllɛŋa.

Ídé dééŋ yááŋkwě namás ɛɛ'ŋ dagíŋ jáá ná ɛɛ'ŋ in laddi, “Hái kúɛɛɛɛ ká attô aál níŋ ɔri nás dúiŋ dɔó ɔri díŋiŋ dɛiɔróŋ amí ná wai.”

Lia namás jáwla ná kila wáŋŋa Addaŋa Sáabeŋa Saabe'ŋ aala-lé nyáŋa álán kɛŋ aala-sí kóíŋi namás búló. Kila wáŋŋa Addaŋa Sáabeŋa Saabe'ŋ aala namá nyéttin dorá kéyé ná kanniá álán ila lóó koiŋiá asá kila wŋŋa Addaŋa Sáabeŋa Saabe ila ɔri'ŋ dɛiɔróŋ kámmíe. Kila Wáŋŋa'ŋ aala álán gal lóó ila lé kaagol asá kila yeeŋ ila ɔri'ŋ dɛiɔróŋ kámmíe namá gal nyéttin dɔra kúúŋe.

Jííŋŋa

1. Kila wáon̄a-sí ay kar̄ñi?
2. Yeen̄ kaa aáñá nás kâmmíe?
3. D̄ó kééñ dogólá-sí ay-si kwă?
4. Wáon̄a Addañ̄a Sáabeñ̄a Saabe'ñ̄ aala ây eréñ̄ keéñé?
5. D̄ónyía dééñ̄ d̄ó-sí ay-si kwă dééñ̄ n̄ñ̄ ása aál kee?
6. Ila ðiñróñ̄ asá ŷtu kaayé niín-si eñ̄a?
7. D̄ó ïis kwan̄ ay kwă?
8. Wáon̄ Adda Sáabe Saabekwan̄ nyăñ̄a ná kaa pii?

Biís na Gam̄l'íñ̄ Aldí

Biís âlbá nyăñ̄a nás Gam̄l-sí in kwă álán̄ k̄t̄f̄ imañ̄, ná s̄bu káwa. Gam̄l namás in ïñ̄o, “Kiñ̄ na kiñ̄-sí níñ̄ aman̄ ati dáíñ̄ soog paago álán̄ s̄bu'ñ̄ kélal?” Biís namás in kwă, “Bain̄ Z̄r̄i na P̄so na Tenné na Kôlo-sí jaman̄.” Ila lóo-le namás kergel̄ k̄ñ̄i ná Gam̄l nyăñ̄a álán̄ kééñ̄ kwa imañ̄. Na Biís ná nyăñ̄a ásáñ̄ dééñ̄ tómbol̄ índiró.

Biís namás dééñ̄ tómbol̄ túllêñ̄diñ̄ indiro nás tiír ittíríñ̄ nondáñ̄ júndí. Innâñ̄ ðd-sí ná kuy uri álán̄ bá in tiír-le amíñ̄i, walá ðñ̄ñ̄ ðiô tog dog ásáñ̄ á ïwba âl ká yeen̄-sí kííñ̄á urel.

Gam̄l dog namá nyăñ̄a nás kééñ̄ kwa-sí in kwă ása Biís s̄bu kee na áíla kwa nyét imañ̄a. Gam̄lñ̄i kí Kôlo namá

kíeŋ múúrúǵá kírol nás kítol. Namá déeŋ bee tawrá kinynyie ná kǵiŋ ná aame.

Biís ǻlbá soog paago, namá déeŋ tómbol káláb jábǵí ná éla. Gamǵel ǻl míŋ yee jáǵǵla, namás kona piá, “Bain Biís, pǵgó'ŋ bǵrǵ ǻl dombore taan kǵtǵ ǻla á aamba yé.”

Biís-sí namá kilmá sǵmmó eŋa namá déeŋ tómbol taan. Yé dog namás kona in piá, “Kǵtǵ kǵndǵsa, kǵndǵsa, kǵtǵ kǵndǵsa, kǵndǵsa.” Na dakki ǵndǵl namanǵ dǵeŋ túle paago. Kǵtǵ namás nyorre jáyé ná paale. Na konas pié Bain Biís pǵgó'ŋ bǵrǵ dombore taan kǵtǵ ǻla á aamba yé. Bain Biís pǵgó'ŋ bǵrǵ dombore taan kǵtǵ ǻla á aamba yé. Biís, ǻlbá jáǵǵla nás kǵtǵ nyorre-lé írǵŋole, namá túle poi ná tog tog tíél ná kííŋǵá duyel ná déeŋ tómbol'íŋ tíir-le jíŋíti.

Kôlo namás Gamǵliŋ-sí kí Zǻrǵ in íŋŋo, “ǻjǵ Gamǵel Pǵsonǵ kí Tenné aál kǵrǵ? ǻí kǵíŋ-si kwa jaǵm. Ká ǻl ǵlǵŋ, dǵeŋ ǵǵ in ájíbenǵ áíla á piába.” ǻlbás kayé ása kíeŋ kwa kǵimeli, namá kǵmmé ná suŋŋâ wǵrǵ-gé. Kôlo namás Gamǵel-sí in kwǻ, “Ká áis waabáa. Biís'íŋ kdombore'ŋ dag dió ǻla á keba. Naa ay níŋ piá nás suuri dombore jábǵí?!” Kila asá káye namás jarrǵ jáyé ná kíeŋ kǵlónǵá-le kǵrǵe. Míŋ íde Biísíŋ kí kǵtǵŋ namá kándé nás pékkét suur á kǵeliba. Naa ila ǵǵ'ŋ namá yé-ii ná biís ǻlǻŋ dǵtǵ tog tǵí bǻŋ kí kǵǵmíŋ éla.

namás in kwă, “Naa ná jaarel, âl ila-ii dǫŋŋ onan ná éla.”
Namá tǫbɛ péréttij kello naman tǫbɛ'ŋ darma uyunjo nás
núŋf júmó.

Ila lóó-le namás kawle ná keéŋé. Ālbá niiniŋ keéŋé
namá dɛóbain kɛmmé nás kuu kee. Namás in aáŋé, jf wáó,
âl kǫel áísáŋ ɠrɛ káa. Dɛóbain namás in kwă, “Dúíŋ kwě in
ná míŋ kee tóóríg ása á laába.” Namás in kwă abás kf dáíŋ
aldí káa ásáŋ bá laá. Dɛóbain, “Kasá báa abás laá, âlbá kin
kuu'ŋ dǫó bǫrǫf ná ú babúŋ.” Ālbá dɛóbain tǫbɛ pǫǫǫf. Kwě
namás laá. Dɛóbain namás in kwă âl bǫrǫf ná ú babúŋ.
Dɛóbain namá kǫrǫf áláŋ ú bǫw namá ú'ŋ toy bawa.

Ālbá keéŋé dǫra ú namá way. Dɛóbain namás kwě-sí
in kwă, âl joo nás utú jêl. Kwě namá nyǫŋa ná zainezaine-sí
dǫbé tug piá. Zainezaine namás in ïŋo, “Kaa gí janni?” Kwě
namás in kwă, “Āl dúíŋ báa in kwă áláŋ koo ná nǫnó jâm.”
Namás kawle ná keéŋé.

Zainezaine namás dɛóbain-sí in kwă, “Inaŋ ná êl. Kaa
gí banni?” Dɛóbain namás in kwă, “Áŋ in ú jâm.” Namá kf
kolbaŋ lǫŋo. Zainezaine namás in ïŋo, “Ká naa ú naŋ ǫŋó,
dǫŋ apáil ay lóŋ?” Dɛóbain namá dog in ïŋo “Na kaa
jǫel?” Zainezaine namá in jáwí, “Wǫel áláŋ dǫŋ dǫó díg
ǫŋo. Abá baarǫf, námás búti dɛó ït-sí ná kǫppǫŋi námá
ye-sí âm.”

Kwě namás kí dééŋ Âbba kútíe. Kwě namá dééŋ Âbba-sí jáppáa. Dééŋ âbba námá in kwă, áílá dagá dúíŋ kwě, tullé áíla á eyába. Naŋ-si dog kútíe, kwě namá dééŋ âbba-sí asiŋa ïis jáppáa. Zainezaine namá dééŋ âbba-sí liiŋo. Íde zainezaine namás kwě-sí dog in kwă, “Áílánŋ jii dog flŋo.” Alábá liiŋo, kwě namás díbe péttiŋ taan. Naŋ liiŋo naŋ dog-si taan. Asábá díbe asiŋa aw taan. Zainezaine namá in kwă, “Álánŋ oo náis dúíŋ díbé kúol ná áíŋa náí flŋo.” Namá nyăŋa nás dééŋ díbé túllêndiŋ kúol ná wáíŋa.

Kwě namá in kwă, “Ká dog álánŋ oo náis kúíŋ káálíntá sikká káwal. Namá nyăŋa nás kééŋ káálíntá sikká káwe. Namás dééŋ pilpil'íŋ wăo kí nyarta púttôn riŋo nás băwlé. Zainezaine namá liiŋo kwě wasá á taanba. Kwě namá dééŋ âbba-sí dió búló ná ila nŋŋí-sí tɛrɛnynyiŋ rúíŋél. Kwě namás dééŋ âbba-sí in kwă, “Ká dééŋ dawa gí síŋ áa.” Namá dáálí rááŋá nyɛrɛt námá beet. Námás pilpil'íŋ wăo lúí. Nyɛrɛt námá beet námás pilpil'íŋ wăo lúí. Ilaŋ namanŋ kilmá na núnyá na kondanŋ nyét béta. Zainezaine namá poyya ná wai. Kwě kí dééŋ âbba namá kurol ná keéŋé.

Kaalu'ŋ Aldí

Tóóríg âlbá kwa keya ïis na kŋeŋ yáa ïis káíŋ, nás sapaŋíŋ kawle. Naa díŋeŋ dió namá ába díŋ kee ná saa kaalu-ii, álbá jutá'ŋ túle kaagɛl, námás kápɛl. Díŋ namás

kaalu-sí in kwă ása káín yáaŋa-sí roó jááre, wala gal ná joo náis aara jfso nás utú j̄o. Walá gal káín ótá-le jái. Kaalu namá in kwă, “Walá ótá-le áŋ áiba walá aara'ŋ áŋ ooba.” Ālbá ittíríg k̄uɛl, namá suur kaŋgare álán díg aara'ŋ jee, na díg ná kí yáaŋaŋ roó jee ná marran ótá-sí dítíníní kundía. Dééŋ bára namás in kwă álán ká aara'ŋ oo na jf nás yáaŋa roó jááre.

Asábá kawle âl roó kannía. Kaalu bá in kwă, “Walá t̄abúŋ áŋ f̄lŋɓa walá k̄aríŋ áŋ f̄lŋɓa álán bá túle f̄lŋɓi.” Namá kwa'ŋ túle ðloŋa namaŋ roó k̄aŋgɛl. Íde dééŋ bára namás in kwă, “Âl roó d̄ió j̄arí náis koro j̄ŋo na ká náis éél.” Kaalu ailele, “Ká roó taga áŋ ɔr̄ɓa.” Dééŋ bára namá roó k̄arí nás koro ɛŋel na yáaŋa nás káfl̄i. Ālbá k̄eŋ koro k̄ŋol, namás k̄aŋɛl ná ótá-le k̄áŋe.

Namá k̄ummé nás d̄eŋ jaaru aara éla naŋ-si utú p̄o. Yáaŋa namás d̄eŋ n̄eŋ k̄rɛl ná kámmíe namá k̄aríe ná kuŋol. Ālbá lóó luul'ín túlé eŋa, namás ogor kéle nás j̄ri k̄iŋíe na aara ūtu píssiŋ k̄iŋíe. Namá yáaŋa tegteg káwe ása bawla ná koo.

Yé kaalu namá saí dítiníní ná ɛŋɓi. Asábá l̄áŋj̄óla, namá búló ná m̄ɛr̄ú kee ná ūtu s̄ukk̄ummin̄i ǰw. Namá kotkot piá ǰj̄f ani kasá jawla walá d̄ɔ ɛɛ á kwăba. Namá j̄imbiŋ bawla ná ǰyyo naŋ ɛɛ á kwăba naŋ maŋgâs bawla ná ǰyyo naŋ ɛɛ á kwăba naŋ kí siḡŋ ǰyyo. Íde p̄ftt̄iŋ namás

jáwla ná baano nás m̄urú-sí raál kártábbinj oono. M̄urú-sí namá k̄l̄i t̄řo namás j̄rri jáá. kí d̄óŋ raál namaŋ kilmá béllina ná wai. Kaalu namá kio ná m̄urú'ŋ d̄awi na d̄iwil dééŋ m̄elle'ŋ dió j̄b̄f ná káláb kello.

Ālbá niiniŋ iŋf̄, namás elle díg-le taan. Namá dáára ono elle'ŋ kwa namás n̄eŋ kéle. Ālbá aam namá tooríná búló. Kaalu lia namás jáá ná n̄eŋ puso aam na tooríná-sí ná túga jáwr̄iti. Yé dog namás dééŋ kí sárbe d̄iwil ūtu jáá álán uto. Ālbá uto, namás in kwă âl bêl ná kâm. Kwa namá in ŋ̄eŋ, k̄f in n̄nó-sí taga álán á kâmba. Íde júréŋá namás sogsoŋé k̄uŋ, k̄f in d̄ó-sí álán kâm. Namá perra k̄iŋ ná k̄eŋ toŋa keéŋé. Yáatoy díg namá êl nás in kwă kin kwa ása d̄f̄ŋ gidir k̄uŋ áílán kámmúal. Yáatoy namá salakây na rette na korto ín̄i na ásaŋ utú p̄o. Kaalu alábá lóó luul eŋa, namás dééŋ utú p̄o. Ná aara píssiŋ j̄j̄í. Yeeŋ Ālbá lóó luul'ín̄i túlé eŋa namá kéle. Ná díg toŋ'ín̄i síb̄i-le nyăŋa ná toŋ paarel ásaŋ dió d̄řboŋa piá ná kaalu-sí kíir duu. Albá b̄eŋo, kaalu namá kí salakây díbé ayyo, d̄id̄ir namá póyyâ. Naŋ keer êl, naŋ dog kí salakây díbé ayyo, naŋ dog pólélé ná wai. Kwa éllé namá d̄eŋ urú kelkámmie t̄ir namá kaimie ná k̄kk̄iŋ ná p̄go k̄r̄fe. Namás kona J̄im kanie elle namá d̄ullú saí. Íde kaalu namás kurú êl nás j̄rri j̄j̄í na t̄áŋin-si jáá namá kwa'ŋ ótá aŋuŋuŋo namás k̄eŋ léwá na kuu nyét aŋf̄ ná nyăŋa.

Íde m̄ur̄h̄á namá lóó k̄l̄i p̄e álán éllé w̄áŋa.
 Asábá sun̄h̄á h̄i, namá in ǎh̄el álán d̄wó d̄íg ádden k̄áa ná
 jee ná j̄áǵi J̄im keel á. Namá in suur-sí k̄íŋh̄, kii n̄h̄ jee.
 Íde nyét namá lóó k̄k̄i k̄áwe. D̄íg namá in kw̄ă, “Álán îwra-
 sí ádden k̄áa ná jee náis j̄áǵi. îwra namá nyãŋa ná búló ná
 ogor-ii. Namá p̄íŋí nás in kw̄ă J̄im ála á-iiba âl ogor-ii.
 M̄ur̄h̄á namá nyét b̄h̄ol ná éllé w̄áŋe. Namás kona p̄e,
 ná yé J̄im á-iiba ná yé ogor-ii ná yé, J̄im áiba ná yé ogor-ii.

Mooge'ŋ Aldí

Âlbá d̄wó k̄h̄á ná mooge aáŋá namá êl ná kwa'ŋ elle'ŋ
 oró ooŋo. Namá in kw̄ă, ká âl j̄all̄h̄oŋa d̄h̄o aŋ. Abá d̄wó
 kee nás belé kee wala wajân-ii âl báis kw̄ă ká ása dawa aŋ.

Ila soog namá weéle'ŋ soog k̄h̄á. Yé mooge namá
 weéle'ŋ d̄õra ooŋo. Âlbá kwa d̄f̄eŋ weéle-lé kannía, namá
 d̄wó d̄íg éla nás leel ǎw. Namá in kw̄ă, ay-si joóŋá. Yé
 mooge namás in kw̄ă, “Ee, koóŋá-si. Na b̄f̄ ay-si boóŋá
 namaŋ dogóla dog, teyyá ás k̄h̄h̄ibáa. M̄h̄-si d̄íg nyokké á-
 iiba? Na maraŋ áílán f̄ŋo, aál n̄h̄ jaagó, kí subun.” Yé
 leel'íŋ siid namás in kw̄ă, “Weéle-lé n̄h̄ aagó. Na j̄f̄ s̄al
 maale-ii ná in jóóŋó kw̄ă'ŋ elle'ŋ oró.” Mooge namás in kw̄ă,
 “Ee, maale-ii ná óóŋó. Bá dawât aŋ, namá íné id̄f̄ŋ óóŋó
 ásáŋ kwa-sí in waa, ká âl dawât aŋ. D̄wó it nás kw̄ě kee nás
 suur tullé á-iiba, wala baras-si kee, wala gal wajân-ii. Wala

dog aal-si kee ná suur s̄immó á-iiba námáis kwă. Ká namás dawa áa. Maraᅇ kwa nyéttiᅇ koᅇa m̄awlo-lé kaᅇiᅇ namá gis m̄awlo káiᅇ kola kelamí. Maraᅇ dog keer kee áísáᅇ waa. Na dog abá d̄wó kee nás yááᅇkwě taᅇᅇ p̄ttô kee báis kwă nás kí m̄awlo'ᅇ k̄rro dááweᅇ áa.

Yé leel'íᅇ s̄iᅇd namá keera. Albá keera namás in kwă, “Yakái dúíᅇ bára, kás díᅇ aiᅇ ná dééᅇ taᅇᅇ'ᅇ p̄ttᅇᅇ saa suᅇᅇá-ii.” Yé mooge namás in kwă, “Íné jaarᅇᅇ ná japuᅇel namaᅇ níᅇ d̄wé írí êl nás d̄f̄ᅇᅇ dawa jabúᅇ.” Yé namás in kwă “Yaᅇᅇ”. Namá kee ná paal. Āl yé paal, namá d̄iᅇᅇa kéle kí k̄ᅇᅇ leelaᅇ nás kandelí, namá kaᅇᅇ ná d̄ᅇᅇ taᅇᅇᅇ d̄wó kee ná paal. Namá suur-sí k̄f̄ᅇᅇᅇ, “Jí yakái, s̄al d̄wó jaᅇᅇ ná paal?” Yé dééᅇ jaaru, namás in kwă, “āy yé?” Ila. “Āy ila-í?” Namás in kwă, ee, jaaru ségáᅇ āl ila-ii. Ásáᅇ d̄ᅇᅇ belé kágíal namá kaᅇᅇᅇ. Namás in arrá káwe, jí kaa gí búló ná weéle'ᅇ d̄ra in jawal? Namás in kwă, “Áíla kilmá s̄immó-ii, áísa jaᅇᅇᅇad̄ᅇᅇ in kwă, ása yáaᅇᅇ taᅇᅇᅇa p̄ttóᅇa'ᅇ dawa kee.” Namáis in kwă áláᅇ áálo wagal ápúᅇᅇ ásáᅇ yé dééᅇ belé aagé, yeᅇᅇ dog namá k̄ᅇᅇ leela'ᅇ írí kaᅇᅇᅇol. Namás jawal kayé.

Lia d̄wó díᅇ namá d̄ᅇᅇ kaᅇᅇᅇ éla walá d̄wó-sí á ᅇᅇᅇᅇ, yé dog namás jaᅇᅇᅇᅇ jáá ná paal. Lia namá dawât éla na d̄wé naᅇ írí êl. Kwa-sí naᅇ búló ná saa suᅇᅇᅇ-ge ná d̄wó tog dog weéle-lé á nyāᅇᅇᅇ.

Elle'η kwa nyétting bá kq̄η ná kawle. Na kin kwa bá nyét tog togging kéle. Yé mooge ajálánkwě, máále bá kee ná ǎw. ǎlbá jáḡla ná kwa-sí weéle jáápa d̄lé nan appá ena, namás in kwă âl baaríη. Kwa namá kááré. Namás in kwă, ila d̄ó ǎl kwa'η waar éla ây yé. Namá in kwă âl in an. Yé mooge namás in ïηo, “Kin kwa suná la gé wala ittá?” Yé d̄ó ǎl kwa'η tq̄b̄η éla namá in jáwí, “Ee, bát saa suná-ge.” Yé mooge namás in kwă kwa'η yáa nyétting âlbá in kalηa ná d̄f̄η. Maraη âlbá kilmá appá jáa. Yeen âlbá nyétting tog gé abá see á jéélba âlbá k̄f̄η bârηa-lé j̄ḡl. Yeen nyét ǎlbá kéle náí j̄i k̄mmé ná yáa'η tq̄b̄'η p̄tt̄'η'iy dawa'η jawal, kabá dog kááré nás baá ná bawal. Kin ótá yeen d̄f̄η ̄u bát nyét tog gé.